

MỆNH MÔNG THẾ SỰ ĐỂ GIÓ CUỐN ĐI

Số 102

ĐÔI ĐIỀU TRÌNH BÀY LẠI VỚI NHỮNG CÂU HỎI NHẬN ĐƯỢC TỪ “MỆNH MÔNG THẾ SỰ ĐỂ GIÓ CUỐN ĐI” SỐ 101 VỪA GỬI

Tương Lai

Thật vui cho tôi, “mệnh mông thế sự gửi gió cuốn đi” nhưng gió không nở cuốn trôi vào cõi thinh không của nỗi chán ngán lánh xa *thế sự* đang quá đổi bùng bùng. Chỉ sau một ngày tôi nhận được khá nhiều phản hồi. Thế là gió đã ném vào đầu đó của những tấm lòng bè bạn. Tôi rất cảm động đọc lá thư của gs Trần Hữu Dũng, người chủ trì Viet.Studies chỉ vắn vắn 6 chữ : “*Cám ơn anh. Tôi đang ngay*”. Đương nhiên, bên những lời động viên đầy lòng khoan dung, không thiếu lời trách móc, chửi rủa

Tôi muốn nhận từ sự khen chê ấy một tấm lòng bè bạn, vì như các cụ ta xưa đã dạy “thuốc đắng dã tật”. Hơn nữa, (*bản tiện ưu thích, dung ngọc nhữ u thành dã 貧賤憂戚庸玉汝於成也*) “*nghèo khó, lo lắng sẽ mãi, giữa ta thành viên ngọc*”. Đây là tôi nhắc lời Mạnh Tử trong bài viết ngày 4.9.2020 về anh Phan Ngọc, [Nhữ Thành] người bạn thân kính mà tôi xem là thầy “*Đôi dòng muện mãn khóc tiễn đưa nhà văn hóa Phan Ngọc về cõi vĩnh hằng*” trước ngày tôi nhập viện lần thứ hai. Vì là bè bạn, nên phải thẳng thắn nói thật lòng lòng, công khai và minh bạch.

Bài này xin chỉ nói về lời chê trách, phê phán nên càng cần tránh xa sự hằn học trong cung cách trả lời những cay cú thiếu văn hoá. Chẳng hạn như sự chửi bới Gorbachev, Andropov. Để từ đó quy kết rằng bài viết không phê phán kẻ phản bội đã làm sụp đổ Liên Xô, thành trì của CNXH, vậy là tay này có vẻ *vẫn còn thích* Liên Xô!

Ấy đấy nếu *thích* thuộc *lĩnh vực tình cảm* thì quả là tôi thích nước Nga, rất thích là đảng khác. Nước Nga của một nền văn hoá vĩ đại, nơi đã sinh ra những Puskin, Gogol, Dostoevsky, Tolstoy, Chekhov, rồi Gorki , Solokhov , mà tôi đã từng say sưa mê mẩn đọc. Cũng như đã từng đắm mình chiêm ngưỡng bức tranh “*Trong sự yên tĩnh vĩnh cửu*” của

Levitan... Tôi yêu người Nga thuần hậu và chất phác, độ lượng, đặc biệt là những bà mẹ Nga, các cô thiếu nữ Nga trên đường phố, hay ở bìa rừng hái nấm và quả mọng (Ягода) mà đã có lần tôi lang thang cùng họ.

Cho đến nay tôi vẫn còn nhớ thuộc lòng hình ảnh “*Sông Nêva đường bộ như nước Nga đường bộ*” và “*lòng yêu nước ban đầu là lòng yêu những vật tầm thường nhất, yêu cái cây trồng ở trước nhà, yêu con phố nhỏ đổ ra bờ sông, yêu vị chua thơm mát của trái lê mùa thu...*” của Ilya Ehrenburg do Thép Mới dịch, theo tôi là rất đạt nên đã in đậm trong ký ức thời trẻ. Trên cái nền cảm xúc đó tôi càng yêu sự chất phác và can trường của những người bạn Nga, nói rõ hơn, là những nhà khoa học Nga mà tôi có dịp cộng tác và biết ơn sự giúp đỡ chân thành của họ, ngay cả khi Liên Xô đã sụp đổ.

Khi suy ngẫm về *tính cách* người Nga tôi càng yêu họ. Cho đến hiện nay, trong những đêm mất ngủ vì bệnh tật hành hạ, tôi lại tìm đọc *Chiến tranh và Hoà bình* của Tolstoy - do Cao Xuân Hạo và Nhữ Thành, những dịch giả đồng gửi tặng - và dừng lại những trang ở cuối tập II với hình ảnh Andrey Bolkonski [nhân vật mà tôi yêu nhất] bị tử thương đang nhìn lên bầu trời để bình tĩnh đón nhận cái chết : “*Nhưng bây giờ mình có cần gì nữa- chàng nghĩ – Bên kia sẽ có gì, và ở đây trước kia có những gì? Vì sao trước đây ta lại thấy tiếc khi từ già cuộc đời? Trong cuộc đời ấy có một cái gì mà trước đây ta không hiểu, và bây giờ ta cũng chưa hiểu*”.

Có đúng vậy không nhỉ? Phải với một tính cách như thế nào mới nghĩ được như vậy. Chứ với những ai chỉ muốn sống sao cho yên lành với một chức quyền nho nhỏ, một tài sản kha khá để yên tâm với thân phận thì e không thể có tính cách ấy được. Chính vì vậy nên tôi rất thích *tâm nhìn, bản lĩnh và tính cách của* Yuri Andropov, Mikhail Gorbachev.

Còn nhớ lại quãng năm 1983, trong một buổi nghe báo cáo thời sự cho cán bộ trung cao cấp tại hội trường Ba Đình, báo cáo viên là một Ủy viên Ban Bí thư đã dành những lời tốt đẹp khi ngợi ca Andropov “*một nhà lãnh đạo tầm cỡ hàng đầu trong những tổng bí thư trước ông*”. Hội trường nhộn nhịp vào giờ giải lao giữa buổi. Phan Đình Diệu ghé tai tôi: “*tay này bạo gan đây, phương Tây bình luận*

nhieu về một số cải tổ của Andropov”. Tan buổi, anh Hoàng Tùng bảo tôi cùng về toà soạn để có chuyện cần trao đổi, tôi cười “*Đạ, thế xe đạp để gửi lại đây ai trông, xin anh cứ về trước, tôi sẽ đến sau. Mất xe thêm lần nữa là nhà tôi treo niêu, tiền nhuận bút chẳng bù nổi*”.

Chã là đạo ấy báo Nhân Dân đăng liền mấy bài thuộc phạm trù “đạo đức học” như *nghĩa vụ, lương tâm, tính cách...* của tôi. Anh Hoàng Tùng muốn tôi nhẹ nhàng và tế nhị đưa vào bài viết những vấn đề cập nhật hơn với những thay đổi ở Liên Xô. Tôi chưa kịp nghĩ là nên “*nhẹ nhàng và tế nhị*” ra sao thì lại có tin nhắn của anh “*thôi từ từ cũng được, không cần vội, còn để xem sao*”. Tôi đoán là nội dung buổi báo cáo thời sự hôm ấy “có chuyện” rồi. Tôi hỏi anh Việt Phương, được anh trả lời: “*đúng đấy, nhưng cứ tiếp tục suy nghĩ, và cứ viết đi chắc cũng có khi dùng, có thể đăng trên Tạp chí Xã Hội Học mà Trương Lai làm Tổng Biên Tập đã đăng bài của Phan Đình Diệu đó thôi. Theo chỗ mình biết, và chắc TL cũng biết thì báo cáo viên hiểu được ý của anh Ba Duẩn khi nhận định về Andropov*”.

Phải dài lời một chút những ý trên, vì con đường đổi mới, đặc biệt là đổi mới tư duy còn lắm chông gai, không chỉ ở Liên Xô mà ở Việt Nam cũng vậy thôi. Với Andropov, những gì ông ta làm được sau 2 năm đều từng bước bị xoá bỏ. Từ Brezhnev, lần lượt khôi phục trở lại cái mô hình cũ kỹ, trì trệ cho đến Gorbachev, những ý tưởng và công việc còn dang dở của Andropov mới được đẩy tới.

Nhớ rằng, ngay từ giữa Chiến tranh Lạnh, một số trí thức nổi tiếng ở Liên Xô, như viện sĩ Andrei Sakharov (1968), đã kêu gọi để trí thức Liên Xô được “*sống với lương tâm*”, *không phải tuân theo ý thức hệ của Đảng Cộng sản*. Đến năm 1974, nhà văn Alexander Solzhenitsyn lại kêu gọi *hệ thống hãy vì quyền lợi quốc gia mà bỏ đi giáo điều XHCN*. Và rồi “*Không phải ai khác mà ông trùm an ninh KGB, cựu Trưởng ban Tổ chức Trung ương Đảng và sau là Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Liên Xô, Yuri Andropov (1914-1984), đã có tư duy cải tổ rất sớm*” như Richter Scale trong bài “*Nhân vật KGB đã cải tổ nước Nga ra sao*” đã viết. Thế nhưng để “*sống với lương tâm*”, “*hãy vì quyền lợi quốc gia mà bỏ đi giáo điều XHCN*” thật không dễ!

Và Gorbachev bằng trái tim yêu nước, với đôi mắt biết nhìn xa, và bản lĩnh dám hành động đẩy tới sự nghiệp cải tổ của Andropov, nhưng rồi

khi đã đứng trên đỉnh cao của quyền lực, ông đã dám tuyên bố **“Từ chức là thắng lợi của tôi”**. Người có bản lĩnh ấy, tinh táo phân tích thời cuộc, đã quyết đoán hạ lệnh cho một quân đoàn Hồng quân Liên Xô đang đóng tại Đông Đức án binh bất động. Thử hỏi nếu không có mệnh lệnh ấy thì máu có thể chảy thành sông trên ranh giới đông tây Berlin!

Thực ra, cho dù không có điều đó thì rồi **“Bức tường Berlin”** cũng đổ **trên thực tế, Liên Xô tan rã vì bị va đập bởi làn sóng sớm nhất của Toàn cầu hóa cuối thế kỷ 20, với máy điện toán xuất hiện, luồng thông tin tăng nhanh trên toàn thế giới, giao lưu hàng hóa phát triển khắp nơi. Một thế giới khác chuyển biến, khiến mô hình kinh tế kế hoạch hóa cứng nhắc, cách kiểm soát đầu óc người dân, cán bộ Đảng Cộng sản kiểu Moscow áp dụng khi đó, không còn phù hợp** như đã viết trong bài trước.

Đúng như Gorbachev buồn bã nói **“Những gì xảy ra cho Liên Xô là tấn kịch đời tôi. Chúng tôi đang đi tới nội chiến và tôi muốn tránh nó. Tôi không thể để điều đó xảy ra chỉ để bám níu quyền lực. Đi xuống là thắng lợi của tôi”**. Đó là lời giải thích của Gorbachev khi ông chuyện trò với Steve Rosenberg.

Vậy thì những gì đã xảy ra ở Việt Nam, đặc biệt là **từ hai thập niên cuối** với Nông Đức Mạnh “trồng cây gì nuôi con gì” cho đến Nguyễn Phú Trọng **“người miền bắc có lý luận”** nhưng dân gian thì chỉ hay dùng là **“Trọng Lú”**, đất nước chìm vào trong **sự trì trệ** chẳng khác gì Liên Xô từng dẫn tới thảm họa sụp đổ vì duy trì quá lâu mô hình thể chế và kinh tế như Đại hội VI đã chỉ ra. Nhưng rồi sau đó với hai nhiệm kỳ của Nguyễn Phú Trọng thì **trên thực tế** tư duy về thể chế, về Đảng, về mô hình kinh tế của Đổi Mới, đặc biệt là cái được gọi là “hệ thống chính trị” mà Trọng thích sử dụng, thì **ngày càng xa rời tư duy của Đổi Mới, ngày càng bộc lộ tính giáo điều, bảo thủ**.

Cố giáo sư Đào Xuân Sâm, người đã tham gia vào việc soạn thảo văn kiện Đại hội từ Đại hội VI đến Đại hội XI, Tổ trưởng Tổ tư vấn của Thủ tướng Võ Văn Kiệt đã có buổi trình bày tại viện VIDS thuộc Liên hiệp Hội khoa học kỹ thuật Việt Nam về quá trình đấu tranh giữa tư tưởng Đổi Mới và tư tưởng giáo điều từ Đại hội VII đến Đại hội XI. Bài trình

bày đã được ghi âm và chuyển thành văn bản. Anh Đào Xuân Sâm đã gửi cho tôi văn bản ấy để biên tập lại nhằm có điều kiện thì in thành một tiểu luận.

Tôi chọn ra đây vài ý quan trọng để hiểu rõ hơn **“suốt từ đại hội VII cho đến Đại hội XI là sự giằng co xung đột xung quanh Cương lĩnh 91. Có lúc Đổi Mới thắng thế rất mạnh, có lúc Đổi Mới lại bị kẹt”**... Lược bỏ các giai đoạn soạn thảo Cương Lĩnh từ Đại hội VII, Đại hội VIII, Đại hội IX để chỉ nói về Đại Hội X với những điều chỉnh về **Cương lĩnh 91** về tính chất của Đảng với những khẳng định trở lại quan điểm của Đại hội II ở Việt Bắc : **Đảng là Đảng của giai cấp công nhân đồng thời là Đảng của dân tộc**... Thêm vào đó Đại hội X cũng đã đặt ra vấn đề đảng viên được làm kinh tế tư nhân. Như vậy là có điều chỉnh, không khẳng định tính toàn vẹn của Cương lĩnh 91 mà đặt vấn đề **sau Đại hội sẽ soạn Cương lĩnh mới**. Thế nhưng **sau đó là “phản điều chỉnh” do sự bảo thủ, giáo điều hết sức nặng nề của Nguyễn Phú Trọng**. Đúng là, tuy Đại hội XI có sự điều chỉnh đôi điều trong Cương lĩnh, nhưng lại thất bại về nhân sự.

Đưa Nguyễn Phú Trọng lên tức là đưa người có tư tưởng cực đoan nhất về Cương lĩnh 91. Thậm chí trong tranh luận gay gắt về sở hữu, với tư cách là người điều hành cuộc thảo luận tại Đại hội, **Nguyễn Phú Trọng đã có ý định lấy lại chế độ công hữu**. May mà có những ý kiến mạnh mẽ của nhiều đại biểu phản bác lại, trong đó quyết liệt nhất là Võ Hồng Phúc, sau đó là Lê Đức Thuý nên thủ đoạn thâm hiểm ấy của Trọng không thành. Khi Đại hội biểu quyết thì ý tưởng tệ hại của Trọng phải bỏ ra. [Phải chăng vì thế mà Nguyễn Phú Trọng với quyền lực Tổng Bí thư đã rất ngặt nghèo trong việc lựa chọn đại biểu đi dự Đại hội từ cấp cơ sở, cấp tỉnh, đặc biệt là cấp trung ương. Cùng với sự ráo riết loại bỏ những người “cứng đầu”, có tư tưởng cấp tiến muốn tiếp tục đẩy mạnh tư duy đổi mới của Đại hội VI, Trọng ráo riết chuẩn bị nhân sự cấp cao với việc ban hành quy chế bầu cử trong Đảng ngày 9.6.2014, một phương thức bầu cử mất dân chủ một cách ngạo mạn, nhằm loại bỏ đối thủ, trên

thực tế là sự sắp đặt của khoá trước cho nhân sự khoá sau với chi phối của một số người đang có quyền lực trong tay dưới sự thao túng của Trọng] Cũng phải nói rõ thêm, do sự ngoan cố và tráo trở của Trọng, anh ta đã đánh tráo ngôn từ, nội dung của Nghị quyết do Trọng chỉ đạo soạn thảo vẫn tìm cách phục hồi lại Cương lĩnh 91 bằng câu “*Thời kỳ lịch sử từ 1991 đến 2011 là thời kỳ thực hiện Cương lĩnh 91 với những thành công có ý nghĩa lịch sử*”.

Trong soạn thảo Văn kiện không có cách đánh giá ấy mà chúng tôi viết rõ ràng “*Đổi Mới thành công có ý nghĩa lịch sử*”. Lén đưa vào câu “phản điều chỉnh” nói trên, cứ thế Trọng và phe nhóm của anh ta đưa ra Cương lĩnh sửa đổi. Từ Cương lĩnh, Trọng lần tiếp sang Hiến pháp. Thế là chính Trọng đã quay ngoắt lại với lời khẳng định của Tổng Bí thư Trường Chinh, người chủ xướng sự nghiệp Đổi mới trong diễn văn khai mạc Đại hội VI : “*Trong lúc này chúng ta chỉ có hai khả năng lựa chọn: đổi mới để tiến lên hay đi theo con đường cũ để chết*”. Rõ ràng việc khẳng định lại Cương lĩnh 91, cũng có nghĩa là quay trở lại với giáo điều, bảo thủ , xoá bỏ gần hết tư tưởng Đổi Mới của Đại hội VI. Đây là chủ ý của Trọng nhằm khẳng định “*lập trường kiên định*” của anh ta, quyết quay về với con đường cũ mà Đại hội VI đã bác bỏ.

Thật ra sự lựa chọn Cương lĩnh 91 là gay gắt và kéo dài. Năm 1988 đã có trù bị cho Cương lĩnh. Lúc ấy tôi là thành viên của Tổ Biên tập do ông Hoàng Tùng làm Tổ trưởng. Hội đó trong lãnh đạo có hai sự cố : Ông Trương Chinh lãnh đạo Đại hội VI đã dựng được Văn kiện, quan trọng nhất là đường lối kinh tế. Bằng cách này cách khác người ta xoay xở hạ bệ Trường Chinh và đưa Nguyễn Văn Linh lên. Xu hướng Đổi Mới vẫn còn nhưng dần dần chậm lại với Chỉ thị 2 về phân phối lưu thông, “neo giá”...! Rồi khi Nghị quyết 3 về quốc doanh vừa được triển khai là lập tức bị chặn lại vì quốc doanh khi kinh doanh đã để Đảng ra ngoài. Sau đấy, nghị quyết 7, Nghị quyết 8 mà chúng tôi gọi là “*nghị quyết 4 kiên trì*” .

Cũng chính đây là thời Nguyễn Văn Linh hoang hốt, hoang mang, dao động đến cực độ. Lúc sang Đức thấy rệu rã sắp sụp đổ đến nơi rồi, ông ấy gặp Gorbachev thuyết phục ông ta hợp lại “Quốc tế cộng sản” nhưng Gorbachev gạt đi, chỉ mỉm cười nói “*Đồng chí Nguyễn Văn Linh làm đi*”. Trong tâm trạng hoang mang ấy Nguyễn Văn Linh không có bầu vịu nào khác, phải níu lấy Trung Quốc. Mật ước Thành Đô ra đời. Áp lực

và sự thao túng của ông bạn “bốn chữ vàng”- “người đồng chí cùng chung ý thức hệ XHCN” càng ác hiểm hơn.

Trong bối cảnh ấy, nhất là sau khi ông Trường Chinh, Trưởng ban chỉ đạo chỉ đạo làm Cương lĩnh đột ngột qua đời, Nguyễn Văn Linh thay vào, không lâu sau đó, Tổ Biên tập Cương lĩnh giải tán “không kèn, không trống”. Ông ta chỉ gọi mấy người lên viết Cương lĩnh thôi. Tôi nhớ là Trần Nhâm, Nguyễn Duy Quý là hai người viết Cương Lĩnh chứ Hoàng Tùng thì dứt khoát không tham gia. Hoàng Tùng cúi và văng tục **“Tao đéch thềm viết nữa”**. Đến đây thì gắn liền sự kiện Thành Đô với sự tiên báo của ông Nguyễn Cơ Thạch **“một thời kỳ “Bắc thuộc” bắt đầu !**

Vấn tất đôi điều, tập trung vào một vấn đề có ý nghĩa cấp nhật mà khi trao văn bản trình bày tại VIDS, trong đó anh Đào Xuân Sâm bùi ngùi viết : **“Dù sao, tôi cũng cố gắng để lương tâm mình thanh thản khi những điều mình nhớ và kể lại không nhằm một mục đích nào khác ngoài chuyện có chút gì đó tiếp tục đóng góp vào sự nghiệp cao cả mà chúng tôi đã dần thân từ lúc đầu xanh cho đến lúc tóc bạc để sắp sửa đi trọn tuổi đời”**.

Tôi muốn nói thêm rằng có lần gặp anh hay có khi nhớ nhau, anh gọi điện thoại, bảo tôi nói cho anh những thông tin chọn trong **“Điểm tin đáng đọc”** tôi gửi cho bạn bè mà đôi mắt của anh giờ không còn đọc được nữa, với một lời tâm sự quặn ruột khiến tôi không thể cầm được nước mắt **”TL ơi, vận nước đang thế này chắc mình chết không nhắm được mắt”**.

Tôi dẫn ra đây vài đoạn trong bản trình bày của anh tại VIDS cách nay mấy năm để sẻ chia với anh một nỗi niềm của một người dần thân, một lão tướng từng cầm súng chuyển sang cầm bút, ra đi vào tuổi 96 vẫn quặn đau về vận nước, với một ước vọng làm nguôi nỗi đau. Tôi không dám “vuốt mắt” để mong khép lại nỗi đau **“không nhắm được mắt”** của người bạn vong niên vô cùng kính yêu của tôi. Mà chỉ muốn nói với anh rằng, anh hãy thanh thản nơi cõi vĩnh hằng vì chúng tôi cũng đang cố hết sức mình nhằm **nói lên sự thật để giúp làm sáng tỏ những bài học lịch sử còn chưa cách chúng ta hôm nay bao nhiêu mong có chút gì đó tiếp tục đóng góp vào sự nghiệp cao cả mà chúng ta đã dần thân từ lúc đầu xanh cho đến lúc tóc bạc để sắp sửa đi trọn tuổi đời”** như anh .

Liệu có phải cần đến một **“Khúc vĩ thanh”** có hậu không, mà khi sắp kết thúc bài viết thì một nhà báo thân quen gõ cửa ghé thăm, đưa tặng

tờ báo Tết rất đẹp. Bên ấm trà, nhà báo kể nhiều tin hay, trong đó có chuyện Bí thư tỉnh uỷ Đồng Tháp Lê Minh Hoan mời nhạc sư Nguyễn Vĩnh Bảo về quê dưỡng già. Để rồi mấy năm sau, khi nhận được tin nhạc sư Vĩnh Bảo ra đi về cõi vĩnh hằng, thọ 104 tuổi, ông Hoan viết : *“Người thầy đáng kính trở về một cách tĩnh lặng trong tiếng gáy thánh thót của con gà Cao Lãnh, với âm vang trầm bổng của điệu hò Đồng Tháp, với khúc nhật khoan của làn điệu tài tử Nam Bộ. Người nhạc sư tài hoa trở về nhẹ nhàng như làn gió thổi làm tươi mát tâm hồn những người xung quanh, như đóm lửa sưởi ấm tâm hồn những ai còn ngụi lạnh với cuộc đời...*

Trên hành trình xuyên thế kỷ như những nốt nhạc có lúc thăng lúc trầm, nhưng nhạc sư vẫn luôn nhớ rằng mình đang mang trong người dòng máu Việt, khí chất Đồng Tháp, cốt cách hào sảng của người miền Tây sông nước. Cứ như vậy, hình ảnh, nhân cách của một "cây đại thụ" đáng kính lan toả dần trong xóm trong làng, trong con trong cháu và trở thành một trong những biểu tượng, như đoá sen hồng ngày đêm toả ngát trên mảnh đất này. ...

Trong bộn bề cuộc sống, có những sợi dây ràng buộc giữa "danh" và "lợi", giữa "giàu" và "nghèo", giữa "lợi ích riêng" và "giá trị chung", mỗi người có lúc không tránh khỏi "so đo hơn thiệt". Hãy gặp Nhạc sư để tự mình "cởi bỏ" những sợi dây vô hình đó! Những ai cho rằng mình đã "đầy ắp kiến thức rồi" thì hãy lắng đọng lại với dòng suy tư: "Điều tôi biết chỉ là hạt cát, điều tôi chưa biết mới là đại dương"! Những ai bon chen để được "ăn trên - ngồi trước", "bề trên - phận dưới" hãy nghe lời tự sự: "Tôi tự ví mình như người cộng tác với người đương thời, nơi nương tựa của hậu thế, sẵn sàng chia sẻ những gì đã học, đã biết cho tất cả mọi người, bất phân già trẻ, màu da"! Ngưỡng mộ thay một nhân cách lớn”.

Theo suy ngẫm của tôi, người nghĩ được và viết ra được những ý tưởng ấy cũng là một nhân cách đáng trọng. Qua màn hình tivi, tôi nhìn thấy người đáng trọng ấy có mặt trong Hội trường Đại hội Đảng XIII.

Bỗng trong tôi bật lên một điều ước : ước sao cùng ngồi với bí thư Lê Minh Hoan [mà đã có lần trong một Kiến nghị chúng tôi đã trân trọng nhắc tên ông] Đại hội ***có được nhiều nhân cách như ông***. Mà đã là điều ước thì thường đậm chất lãng mạn và đắm vị huyền tưởng. Huyền tưởng trong bối cảnh hiện nay đâu có hại ai, mà chỉ làm tăng thêm vị mặn của cuộc đời. Và lãng mạn để cứ bay bổng một chút thì đã sao! “***Còn hơn lũ vịt băng khờ khạo run rẩy nấu tâm thân bệu mỡ vào các vách đá...chỉ riêng mình chim báo bão bay lượn ngang tàng...tựa hồ một ánh chớp đen, như mũi tên xuyên thẳng vào mây bão...***”

Bão! Trận bão sắp nổi lên rồi! Ấy là chim báo bão ngang tàng kiêu hãnh bay lượn giữa các ánh chớp trên mặt biển đang réo lên giận dữ, ấy là tiếng reo hò của sứ giả chiến thắng : Dữ dội hơn nữa, bão táp hãy nổi lên. [Bài ca chim báo bão. M.Gorki].

Và rồi, cũng chẳng lãng mạn, cũng chẳng huyền tưởng, để tăng vị ngọt cho khúc vĩ thanh, nhà báo vừa về thì có tiếng gõ cửa. Một nhân viên đưa thiệp chúc Tết của bà Marie C. Damour, Tổng Lãnh Sự Hoa Kỳ tại TP. Hồ Chí Minh, kèm theo một chai rượu quý. Thiệp mừng có hình ảnh con trâu, mái đình rất đẹp “đậm đà bản sắc dân tộc” Việt Nam!

Vậy là hứa hẹn một cuộc rượu tất niên nếu sức khỏe có khá lên với mấy ông bạn theo đúng ***lệnh phòng Covi*** của Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam mà tôi đã được ***hầu chuyện*** dạo nào, ***tuy vị Phó Thủ Tướng trí tuệ và tài ba cứ xưng cháu và gọi tôi bằng chú***, chỉ tay lên góc thờ cố Thủ tướng Võ Văn Kiệt.

Cuộc rượu này chắc vui, vì có thể mấy ông bạn của tôi không bị “chăm sóc đặc biệt” nên thoải mái đến được nhà tôi. Tết mà. Thế là khúc vĩ thanh thật là có hậu. Mong như vậy.

